

نفسی هربرده ۱۰ غرورده

منه لکی بوسته ایله ۵ لیرا .
(اجنبی مملکتلر ایچین ۵ دولار)

اونه واعلان ایشلری ایچین استانبول بوروسه
مراجعت ایدیلیر .

یازی ایشلرینک مرجعی آقره مرلریدر .

حیات

هیانه دامامیانه ... دیانه راهلر هرر حیات قانلم ...
- نیجه -

اداره مرکزی :

آقره ده ، استانبول جاده سنده آقره
معارف امینلکی یاننده کی دائره

استانبول بوروسی :

استانبولده ، باب عالی جاده سنده ۸۷ نوره ده
دائرة مخصوصه

۳ نجی جلد

آقره ، ۸ کانون اول ، ۱۹۲۷

صافی : ۵۴

صاحبه :

علم و مفکوره

مفکوره جیلکک بلکه اک مفکوره وی بر
مثلی اولارق طانیدیغ « ضیا کونک آلپ » ک بر
مطالعه سنی دائما خاطر لارم . برکون ، قالا بالق بر
مجلسده ، بزده علم حیاتک انکشاف ایتمه دیکندن ،
حقیقی معناسیله طالمرمز بولونمادیغندن بحث
ایدیلدیکی بر صیراده ، مرحوم دیمشدی که :

— بونک باشلیجه سبی ملی مفکوره دن
محرومیتدر . بر دفعه روحلرمزده بو آتش
یانسین ، اونک فیضی مملکتک محتاج اولدیغی
طالمری ده یتیشدیره جکدر .

ضیا ، بعض معارضلرینک حقسز اولارق
ادما ایتدکری وجهله ، هر هانکی بر مسئله نی یالکز
برجهه دن کورمکه اکتفا ایدن بسیط بر آدم
دکلدی . یالکز ، محیطی اوزرنده قوتله مؤثر اولاق
واطرافنده کیرک ایمانی دائما تقویه ایتک ایسته یین
هر مرشد کی ، ریاضی بر قطعیته حکملرینی ویرر ،
مخاطبلرنده ییکی بر ایمان او یاندیرمق ایستردی . قرون
وسطائی تلقیلری بیقمووه عثمانلیق « موهومه سنه
صاپلانوب قالان صوفیه لره وزوپه لره قارش
عکس العمل یایمق ایچون ، مملکتده کی بوتون
فناقلری ، بوتون یوقسولقلری « ملی مفکوره » دن
محروم اولوشمزه عطف ایدردی . ایسته اوکون ،
اکثریت اعتباریله قوزمو پولیتارله مدرسه لیلردن
ترکب ایدن مجلسده او طرزده لسان قوللانمسنک
باشلیجه سبی ده بویدی . یوقسه ، چوق کنیش
معلوماتی و چوق شخصی کوروشلریله جدا بر خارق
اولان بو بویوک متفکرک ، اجتماعی تکاملک هر نوع
طالمرینی لایقیله قاورامامش اولماسی اصلا تصور
ایدیله مز .

ای دوشونوله جک اولورسه ، ضیانک
مطالعه سنده هر حالده بر حقیقت حصه سی بولماق
قابل دکلدی : هنوز « ملیت » دویغوسنی دویمایه رق
ساده جه « امت » وجدانه ، « امت » شعورینه
مالک اولان اجتماعی بر هیئت ، تمامیه قرون وسطائی
بر تشکلدی ؛ بویله بر تشکل ایچنده سربست
تفکرک موقعی یوقدر که اوراده عصری معناسیله
« علم » موجود اولایلسون . صوک زمانلره
قدر مملکت مزده « علم » و « عالم » دینجه ،
ساده جه دینی ماهیتده مدرسه بیلکیرلرینک و مدرسه
آداملرینک خاطره کله سی ، مثبت علملرک
هیچ موقعی اولمامه سی ، بوکا بر دلیل دکلیدر ؟
داها بر قاج سنه اولنه کلنجه جه قدر « شیخ الاسلامق »
تشکیلاتی قارشیسنده سربست دوشونمکه و بو
سربست دوشونجه لری تبلیغه امکان وارمیدی ؟
بو وضعیتده و بو ذهنیتده بولونان بر مملکتده عصری
علم تلقیسینک انکشافنه امکان اولامایه جنی ، عادتاً
بر متعارفه در . تورک ملتی آنجاق کندی ملیتی
ادراک ایتدکدن صوکرادر که حاکمیتی کندی
النه الدی و ملیت اساسلرینه دایانان بر « ملی
دولت » قورمغه موفق اولدی . بناء علیه ، مملکتده
عصری علمک انکشاف و ترقی سیده ، آنجاق
بوندن صوکر امکان اولایله جکدر . ایسته
بوشکلده دوشونوله جک اولورسه ضیا به حق
ویرمه مک قابل میدر ؟

تورک ملتک ، داها اسلامیتدن اولکی
زمانلردن باشلایه رق ، بوکونه قدر فکر و صنعت
ساحه سنده یاپدینی ایشلر ، عمومیتله ظن
اولوندیغندن چوق فضله در . ماضیمزه طاند

آرکه اولوژی و تاریخ تدقیقاتک متنادی ترقیسی
سایه سنده ، اسلامیتدن اول اولسون ، اسلام
مدنیتی دائره سنده اولسون ، تورکک فکر
و صنعت حیاتنه هیچ بر زمان بیکانه قالمادیغی هرکون
داها قوتله آکلاشیلور : لا اقل بیک ایکی یوز
سنه دن بری تورکک ادبیاتی اولدیغی ، تورک خلق
ادبیاتک قومشوقوملر اوزرنده ایزلر بر اقدینی ،
اسلام معماریسی داخلنده تورک معماریسنک
مستقل و چوق قوتلی بر تکامل کچیردیکی ،
اسلام مدنیتک تشکلنده تورکک بویوک و فعال
بر رولی اولدیغی عادتاً متعارفه حکمنه کیرمشدر .
لکن ، بوتون بونلره رغماً ، جهان تاریخک
عمومی یورویشی اوزرنده ، تورکک ، ماده ،
بو معنوی رولله قیاس ایدیله میه جک قدر بویوک
بر تأثیری اولدیغی اونو تماممالی یز . تورکک مادی
و معنوی ساحه لرده کی بو تأثیرلرینی مقایسه ایدنجه
واصل اولدیغمز نتیجه شودر : تاریخک هیچ
بر دورنده معنوی قوتمز مادی قوتمزله متناسب
اولمامشدر ! یعنی ، فکر و صنعت ساحه سنده تجلی
ایدن معنوی قوتمز ، هر زمان ، سیاست و عسکرک
ساحه سنده کندی کویستره دن مادی قوتمزدن چوق
آشانی قالمش ، اونکله متوازن صاییللاجق بر مرتبه به
اصلا یوکسه لمشدر .

بوراده بو حادثه نک سبیلرینی تحلیله قالدیشه جق
دکلز . نتیجه لرینه کلنجه ، صوک عصرلره قدر
تورکک مادی قوتی ایچون او قدر مضر اولمایان
بو موازنه سزلکک ، ایکی عصردن بری چوق الیم
نتیجه لر ویردیکنی بیلیورز . بالخاصه بوکون ،
« علم » و اونک تطبیقاتندن عبارت اولان « ته قنیک » ،

آلانه نثریانی

« منہم » حقیقتہ بر قرار و بر مک ، یعنی اونی
 « مجرم » اولارق قبول اتمک ، یاخود « سربست »
 براقق ؛ موجود واقعہ لک اہمیتی بر صورتہ تدقیقی
 ایجاب ایتدیرہن برمسالہ در . واقعہ لک یالکز ظاہری
 انسجامنہ اہمیت ویرہن اُسکی « حکم تلفیقی » ، بوکون
 برنجی یکی برحاکہ طرزینہ ترک ایتشد . بوکون انسانلہ
 واقعہ آراسندہ کی ارتباطی ، بوتون شمولیلہ آراشدیرمق ؛
 « حکم » تشکیلی ایچین بر ضرورت حالہ کلشد .
 آلہرت ہل ویغ Hellwig ؛ بومسألہی « حاکم
 و بسقو لوژی » آدی آلتندہ نشر ایتدیکی آنتہرہ سان
 بریازیدہ تدقیق ایدیور . ہل ویغہ کورہ « حکم »
 تشکیلی ایچین اوج صفحہ وارد اولابیلیر : (۱)
 واقعہ لک تنبیتی ، (۲) واقعہ لک حقوق تلفیقہ کورہ
 محاکمہ سی ؛ (۳) واقعہ لک قیستلہ ندیریلہ سی . بر زمانلر
 حاکم اولان ذہنیتہ کورہ « حاکم » دوشہن
 وظیفہ ؛ یالکز « واقعہ لک حقوق تلفیقہ کورہ
 محاکمہ سی » ندن عبارتدر . بو خطالی کوروش حالا
 آز جوق حاکمدر ، قانونلرہ قوتلی ایزلرہ تصادف
 اولونور . فاقاط واقعہ لری ہر تورلو شبہہ دن « عاری »
 بر طرزہ محاکمہ ایدہ بیلک نہ قادر کوجدر . اولنری
 تثبیت اتمک ، محاکمہ اتمک باشلی باشہ بر « صنعت » در .
 جزا مسألہ سندہ اُک اہمیتی اولان شی ؛ « فعل » ک
 یالکز « قانون » لہ اولان مناسبتی تعین اتمک
 دہ کیلدر . تجربہ کورمش برحاکم ایچین بو خصوصہ
 یابیلجق شی معیندر . حالبوکہ : جزای تعین ایدہ .
 بیلک ایچین « فعل » لہ « فاعل » آراسندہ کی
 ارتباطلرک ، مناسبتلرک جدی بر اہمیتی وارد .
 بو خصوصہ آوستریا ؛ آلمانیدن ایلہ ریدہ در .
 غرائس Graz دارالفنونک کوزہل بر اُنستیتوسی
 وارد . بو جنائیات اُنستیتوسی ہانس غروس
 Hans Gross تأسیس ایتشد . دورت سہ دن بری
 ویاتہ نکدہ (غلابزباخ طرفندہ وجودہ کتیریلہن)
 بویلہ بر اُنستیتوسی وارد . طلبہ بورادہ علمی
 بر صورتہ واقعہ لک تنبیتی ، محاکمہ سیلہ مشغول
 اولوبور . ہلویغ خبر ویردیکنہ کورہ ، ایلہ ریدہ
 بوتون جزا حاکمری ، دولت مدعیلری (مدعی عمومی)
 بوکی اُنستیتولرہ چالیشماہ مجبور طونولاجقلدر .
 ہل ویغ ؛ بواسولک آلمانیدہ تدقیقی ایتبور .
 چونکہ بورادہ جزا حاکمری ، محاکمہ اصولی
 روحیاتی ، جنائیات روحیاتی ، جنائی علملرک مختلف
 شعبہ لری نظری و عملی بر صورتہ اوکرہ نمش اولور .
 « بز » بوکونکی حقوق تربیہ مزیدہ بونوقصائی بوتون
 آجیلقلہ حس ایدیوروز . « واقعہ لک ، داہا
 دوغروس محکمہ کی علاقہ دار ایدہن « قتلر » ک
 مثبت بر صورتہ محاکمہ سی آنجاق بویلہ بر تربیہ ایلہ
 ممکن اولابیلیر . حاکملردن یابامایاجقلری شیلری
 ایستہمک قادر معناسز برشی تصور اولوناماز .
 جنائیات روحیانک دہرین تدقیقلری کلشی کوزہل
 اعمال ایدیلہمز . حاکمی مشغول ایدہن واقعہ لک
 تنویری ایچین بوکی تدقیقلرک نظری و عملی اہمیتی

نثریات

بردیعیات

عزری : ضیاء الدین فخری بک

اولونیور « بوتقسیمدہ معیار حیاتی افادہ اعتباریلہ ہر
 صنعتک عرض ایتدیکی موفقتدر . « سوکرہ مختلف
 صنعت مکتبلرندن بحث اولونیور . بوتون بدیی
 جریانلرایدہ آلیم ورہ آلیم کیکی ایکی عمومی جریانہ قابل
 ارجاعدر . فقط بویکی عمومی جریان ایچریسندہ بر جوق
 صنعت مکتبلری ، فلاسزم ، رومانیزم و الخ . وارد .
 کورولوبور کہ بدیی حیاتیات دہ متادیا تحول
 ایچریسندہ در . فقط بو دیکشمہ لک منبئی اجتماعیدر ،
 اجتماعی حیاتیات . بو اعتبارلہ بزہ صنعت مکتبلرینی
 و بدیعیات جریانلری ، سبب و نتیجہ لریلہ بزہ اک
 ای و تطمینکار بر شکلدہ ایضاح ایدہ جک علم ، اجتماعیاتدر .
 « اجتماعی تدقیقلرہ نظراً ، بدیی قیمت و او
 قیمتہ مثل اولان صنعتکار ، معشری حیاتیاتہ کی
 جریانلری بر محراق کیکی کندی شعورندہ طوبلایان ،
 فردیتی و بدیی شعوری اعتباریلہ بو محراقیت قابلیتی
 بوکک اولان آدمدر »

اوجنچی فصلدہ ، شیمدی بہ قادر مشخص
 بر طرزہ تدقیق ایدیلن بدیعیاتک موضوعی تعین
 ایدیلور . بو موضوع ، بدیی حادثہ در . بدیعیاتدہ
 اصول « روحیانک انفسی و تجربی اصوللریلہ ، اجتماعیاتک
 آفاق اصولک متقابلاً بری برینہ تداخل ایدن
 شکلدر » بوندن سوکرہ علمی بدیعیات پروگرامندن
 و باشلیجہ مکتبلرندن « بدیعیات تاریخی ، بدیی
 روحیات ، بدینی اجتماعیات ، بدیی فلسفہ » دن
 بحث اولونیور ، سوکرہ صنعت ایلہ اخلاق آرہ سندہ کی
 مناسبت چیزیلور : کوزہ لک ہر نوع علاقہ لردن
 مستقلدر ، صنعت اثری لا اخلاقدر .

نہایت ، بدیعیات صنعتک تحول و تکامللری
 تعقیب ایدرکن اونی دائماً جمعیت ایلہ برابر کورمکدہ در .
 صنعت اثرلری معشریدرلر . « صنعتکار ، اثرینک
 محتواسنی معشردن واجتماعی شائیتدن آلیر . کندی
 بخیلہ سندن ، ابداعکار دہا سندن علاوہ لریابارق
 ترکیب ایتدکدن سوکرہ تکرار جمعیتہ و بربر .
 بناء علیہ صنعت اثرلرینک تشکندہ ، صنعت جریانلرندہ
 جمعیتک تأثیری عظیمدر .

ایستہ محترم آرقاداشمزلک کیمہ اوافق کیفیت
 اعتباریلہ زنکین اولان اثرینک خلاصہ سی . یادیغمز
 خلاصہ دن دہ آکلاشیلاجنی اوزرہ بدیعیاتک علمی
 بر طرزہ تدقیقہ بالخاصہ اہمیت ویرلشد و بوندن
 دولابی اثردہ اجتماعی نقطۂ نظرک حاکمیتی ہر آن
 کوزہ چاربار . کتاب آجیق ، کوزہل ، تمیز بر
 نورکچہ ایلہ یازیلشد . بدیعیات حقیقتہ عمومی بر فکر
 ایدینک ایستہن ہرقارہ بو اثردہ کندیسنی بنہ عمومی
 بر طرزہ تطمین ایدہ جک معلومات بولاجقدر .

آ . ت .

قیمتلی و محترم مسلکداشلمزلدن آنقرہ قیز
 لیسہ سی فلسفہ و اجتماعیات معلمی ضیاء الدین فخری
 بک لیسہ لک ایکنجی دورہ لرینہ عائد فلسفہ درس لرنندہ کی
 مهم برا کیسلکی تماملادی : مملکتزدہ مع الاسف
 - طن ایدہرم - شیمدی بہ قدر بدیعیاتہ عائد هیچ
 بر اثر و بالخاصہ لیسہ کنجککک احتیاجلرینہ توافقی
 ایدہ جک بر بدیعیات کتابی وجودہ کتیریلہ مشدر .
 بو سبیلہ ، ہر شیدن اول ، مسلکداشمزی بوخیرلی
 تشبثی ایچون تبریک ایدہرز .

لیسہ پروگراملرنندہ بدیعیات درس لری بہ تافزیکہ
 عائد مفردات پروگرامی اکمال ایدلیدکدن سوکرہ
 اوقوتولور . بو وضعیتی نظر اعتارہ آلان ضیاء بک
 « بدیعیات » فی (۶۴) صحیفہ ایچریسندہ طوبلامشدر :
 اثر بدیعیاتک تاریخچہ سندن باشلابور . قرون
 اولیدہ ، قرون وسطیدہ و انتباہ دورندہ کی « حسن »
 تقلیدندن مختصراً بحث ایدیلیدکدن سوکرہ عصر حاضر
 فلسفہ سی ایچریسندہ « حسن » عائد نقطۂ نظر لردن
 ایدیلور . معاصر ذہنیتدہ ، بدیی موضوعلرک
 علمی اصوللرہ تدقیق قابل اولان قسمی بدیعیات
 عالمنہ و ریور ، فردی و انفسی اولان قسمی دہ
 بسقولورلرک استبصارینہ و فیلسوفلرک حدس لرینہ براقبور .
 بوندن سوکرہ کوزہ لک بحثہ کچیلور : روحی
 حیاتیات عالی تظاہرلرندن بری اولان کوزہ لک
 ایلہ احساسک مناسبت و فرقلری ، روحک کوزہ لکدہ
 اوینادینی ترکیبی رول کوستریلیور . صنعت
 و کوزہ لک مناسبتی تدقیق اولونورکن انساندہ بر طبیعت
 دوغوسوی اولقلہ برابر « طبیعت داخلندہ کی کوزہ لکدہ
 صنعت مکتبلرینک تفکر و تحس عدسہ لرنندن عکس
 ایدن بر ایشیق » اولدینی قبول اولونیور . بوندن
 سوکرہ بدیی مفکورہ بہ عائد فیلسوفلرک ، روحیانجیلرک
 و اجتماعیانجیلرک ایضاحلری موضوع بحثدر . بومسئلہ دہ
 ضیاء بک شو نتیجہ واریور : بدیی مفکرہ مزک
 تشکندہ نہ یالکز حدسلر ، بدیی فلسفلر و نددہ
 ذوق کیکی ، تحس کیکی ، دہا کیکی انفسی و فردی
 عامللر باشلی باشہ مؤثردرلر . دہا زیادہ بو حدسلرک
 و عامللرک شیط و معشریتی نظر دقتہ آلمالی بز .

کوزہ لک تعریفندہ حاکم اولان عمدہ ،
 « تنوعدہ وحدت » در . کوزہ لکک بر طاقم سنجیلری
 [حیرانیت ، تجاذب ، حیاتیات ، حسیاتک ، اجتماعیت]
 وارد . برنجی فصلک نہایتندہ حسن ایلہ خبر وحق
 آرہ سندہ کی مناسبت و فرقلر کوستریلیدکدن سوکرہ
 کوزہل ایلہ علوی ، ظریف و فائدہ لی آرہ سندہ دہ
 فرق چیزیلور .

ایکنجی فصلدہ ، اولاً صنعتک منشائی مختصراً
 ایضاح ایدیلور ، مختلف صنعت شعبہ لری [معماری ،
 ہیکلکاری ، رسم ، رقص ، موسیقی ، شعر] ذکر